

עין משפט נר מצוה

קוח.

העור והרוטב פרק תשיעי חולין

מסורת הש"ס

ה א מיי פ"א מהל שאר
זבת טומאה הל' ז'
ו ב מיי שם הלי"ט:
ז א מיי פ"א מהל
טומאת אונולג הלי"ט:
ח ד מיי שם הלי"ט:

יכול שאני מוציא כו'. שהנוגע כנגד הבשר לא יהא טמא דלפילו מעשה יד ולא עבד להכניס ולהוציא טומאה לא נעבדו האי שומר דכיון
דאימעיט מאינטרופי אפילו תורת יד האוכל לא ניהוי ליה דשאס נגע יד האוכל הטמא דצדך אחר ילפינן לקמן דמוציאה טומאה מן
הטמא לטהור והאי שומר לאו יד הוא ושמיטתו לא תשייה אפילו לחשיבות יד תלמוד לומר יטמא ז': **כל שהוא יד.** ע"כ שאין צו מוט וצרכא
האחד בשר: **טמא.** אס היה טהור ונגע היד בצדך מכנסת טומאה לאוכל דלע"ג דאיהו לאו אוכל הוא מקבל טומאה כאוכל עצמו:
ומטמא. אס אוכל טמא הוא ונגע
ידו צאוכל טהור מטמאו: **ואינו
מטמא.** לכזביה: **ועל שהוא שומר
אע"פ שאינו יד.** כגון עור שנגדו
כזית בשר: **טמא.** אס היה טהור
מקבל טומאה ומכניסה לאוכל:
ומטמא. אס היה אוכל טמא ונגע
שומרו צטהור מוציא שומר את
הטומאה מזה לזה: **לא יד ולא
שומר.** כגון שער': **טמא הוא לנס
לכל שבצרכיכם.** לכל דבר שהוא נזרק
לכס צאוכל הזה הכל טמא הרי לך
שהיד מציאה טומאה לאוכל דהא יד
גבי הזאת טומאה כתיב: **וכי ימוס
וגו'.** הרי יד להוציא דהא נבלה לאו
נת הכנסה היא שהטומאה מנופה
יד דכתיב זה לטמוי אחריני כתיב:
יד להכניס ולהוציא. כלומר הרי לנו
יד להכניס טומאת אוכלין ויד נבלה
להוציא: **שומר.** דכתיב רחמנא לעיל
מעל כל זרע זרוע ויקרא יח' למא לי: ה"ג
**ואימא יד להכניס ולא להוציא ושומר
להכניס ולהוציא.** כלומר יד האמורה
צאוכלין להכניס היא אבל לא להוציא
ומנבלה לא יכלא להוציא כדאמרין
לקמן דשאני נבלה דטומאה חמורה
היא וכי תכב שומר להוציא כתיב
דלהכניס אחי בק"ו מיד אבל יד להוציא
ושומר לזרף לית לך: **ומשני יד
להכניס ולא להוציא לא מניס אמרס
דהשפא עיולי מעיניא.** ושע"פ שעדיין
לא ירדה לו טומאה אפוקי מיבעיה
הלך כיון דמכנסת כ"ש דמוציאה
ושומר אחי להכניס ולהוציא בק"ו והאי
דכתיבה רחמנא לזרף כתיבי: **ואימא
יד.** דכתיבא צאוכלין להוציא כתיבא
ולא להכניס והכנסה לא אחי מהוצאה
וכתיב שומר לרבות צו אף הכנסה
אבל יד להכניס ושומר לזרף לא
ולקמיה וע"פ משני מעיקרא כי כתיבא יד
צאוכלין אשתלת טומאה כתיבא דהיא
הכנסה ומתיה השתא משני ליה
שינויא אחרינא: **וי יטרא כתיבא.**
ועל כדכתיב תרתי להוצאה לא אינטרין

א) עוקבין פ"א מהל,
ב) ל"ל מיטמאין א) רש"ל
מ"ו, ד) ונתמית בער
נבלשו או ע"כ דק וקטן
שמוכרי צו אוכל ואיט לאוי
להיות יד ממדת קטט ולא
טמא ומיטמא כ"ו כן הוא
כס"ג אש"ר רש"ל, ט) ענין
תוס' שנת ג"ל ד"ה אף
ותוס' פסקה לג' ד"ה
לאימת,

תורה אור השלם

1. וכי ימות מן הבחמה
אשר היא ללב לאבקה
הנגע בבבלקה יטמא עד
הקרב: ויקרא יא א'
2. וכי יתן מים על זרע
ונפל מנבלתם עליו טמא
הוא וכל: ויקרא יא א'
3. וכל אשר ילח
מנבלתם עליו יטמא
תבור ויכירם יתן טמאים
הם וטמאים יהיו לבם:
ויקרא יא לה

גליון הש"ס

גמ' יד יתרא כתיב: עין
מה דף כ' ע"א תוס' ד"ה
מן התנור:

הנהגות הב"ב

א) גמ' מה להך שכן אוכל
אלא לא למנוי וכו' ואלא
יד: ב) שם לאנטרופי
האמרת:

מוסף רש"י

כדי. שם חכס (ג'ט"ו עה).

שיטה מקובצת

א) יכול לא יהא טמא
דאפי' מעשה יד: ז' תוס'
יתירא כתיב: ז"ב ע"א תוס'
לעיל דף כ' ע"ב: א) לא
יהא טמא דאפי' מעשה
יד להכניס ולהוציא:
ז' ת"ל יטמא ויד יתיר'
קא דרי' דהו"ל למיתב
טמא וכתב יטמא לרבווי
טומאות. ה"ד ומה"ד כל
שהוא: ט) שהתנור תחלה
והאוכלים שנים כדתיבא
בפסחים. ז"ב ואמרו' נמי
לעיל כ"ב ראשון נ"י
דן: דתי' תוכי כן ע"ל:
ו) מה להך שכן מיטמאין
קבלו וכו' ז"ב ע"א תוס'
פירוש ודע' ודע' כ"ו שכן
מיטמאין מקבלין טומאה
שלא בניגיה שהנבילה
טמאה מגופה והתנור קבל
מאורו: מה להך שכן
אוכל ואע"ג דהך פירכא
לאו קולא וחומר' הוא
הוא אמר' דהא אמרין
בכל הבשר וכו': ו) וידן
מוציאה טומאת לאחריס
אף אני: ט) תנחו ענין
ליד דעלמא דאוכלין ואם
אינו ענין:

**שומר דכתב רחמנא למה לי ש"מ
לצדך.** וא"ת לפי ר"ת
ורבינו שמואל^א דצטו כזביה לקבל
טומאה מנגן זירוף צשומר להכניס
דאימא קרא אתא להוציא וי"ל כיון
דיד מכניס ומוציא ושומר מכניס
ומוציא לענין זירוף שומר נמי לא שאל:

**שומר דכתב רחמנא למה לי ש"מ
לצדך.** וא"ת לפי ר"ת
ורבינו שמואל^א דצטו כזביה לקבל
טומאה מנגן זירוף צשומר להכניס
דאימא קרא אתא להוציא וי"ל כיון
דיד מכניס ומוציא ושומר מכניס
ומוציא לענין זירוף שומר נמי לא שאל:

מעיקרא

תנן התם **יכל שהוא יד ולא
שומר טמא ומטמא ואינו מצטרף שומר ואע"פ שאינו יד טמא ומטמא
ומצטרף לא יד ולא שומר לא טמא ולא מטמא ידות היבא כתיבי דכתיב
² וכי יותן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא ילכם לכל שבצרכיכם
לרבות את הידות וכתיב וכי ימות מן הבחמה אשר היא לכם לכם לכל
שבצרכיכם לרבות את הידות יד להכניס ולהוציא שומר להכניס ולהוציא לא
צריך קרא ק"ו מיד אתי ומה יד שאינה מגינה מכנסת ומוציאה שומר לא
כ"ש שומר דכתב רחמנא למה לי ש"מ לצדך ואימא יד להכניס ולא להוציא
שומר להכניס ולהוציא אבל יד להוציא ושומר לצדך לא יד להכניס ולא
להוציא לא מצית אמרת השתא עיולי מעיילא אפוקי מיבעיא ואימא יד
להוציא ולא להכניס שומר להוציא ולהכניס אבל יד להכניס ושומר לצדך לא
³ יד יתירא כתיב ³ תנור וכירים יותן וגו' לכם לכל שבצרכיכם לרבות את
הידות הי מינייהו מייתר לכתוב רחמנא בורעים וליתו הגך מינייהו מה לזרעים
שכן טומאתן מרובה לכתוב רחמנא בתנור וליתו הגך מיניה מה לתנור שכן
מטמא מאוירו לכתוב רחמנא נבלה וליתו הגך מינה מה לנבלה שכן
מטמאה אדם ומטמאה במשא וטומאה יוצאה מגופה חרא מחדא לא אתיא
יתירי חרא מתרתיה הי תירי לא לכתוב רחמנא בורעים ותיתי מהנהך מה להך
שכן ⁴ מטמאין שלא בהכשר תאמר בורעים שאין ⁵ מטמאין אלא בהכשר
אמר רב הונא בריה דרב יהושע פירות שלא הוכשרו כתנור שלא נגמרה
מלאכתו דמי אלא פריך הכי מה להך שכן ⁶ מטמאין שלא בניגיה
תאמר בורעים שאין ⁷ מטמאין אלא בניגיה לא לכתוב רחמנא בתנור
ותיתי מהנהך מה להך שכן אוכל ⁸ לא לכתוב רחמנא נבלה ותיתי
מהנהך ⁹ אין הכי נמי אלא) א) ליד הנבלה למה לי אם אינו ענין ליד הנבלה
תנהו ענין ליד דעלמא יד להכניס יד להוציא שומר לצדך ואכתו יד הנבלה
אצטרך דאי לא כתב רחמנא נבלה הוה אמינא דיו לבא מן הדין להיות
כנדון מה הגך לא מטמא אדם אף נבלה לא מטמאה אדם אלא יד הנבלה
מיצרך צריך ושומר דנבלה הוא דלא צריך למאי הלכתא כתביה
רחמנא אי לאיצטרופי ¹⁰ אמרת לא מצטרף ולהוציא קל וחומר מיד אתי
אלא אם אין ענין לשומר דנבלה תנהו ענין ליד דנבלה ואם אינו ענין
ליד דנבלה תנהו ענין ליד דעלמא יד להוציא יד להכניס ושומר לצדך**

ואימא

דל חד מינייהו להכנסה וכיון דאיתא הכנסה והוצאה צד יליף שומר בק"ו וכי תכזיב רחמנא לזרף כתיבי: **הי מינייהו מייסר.** כולו להוצאה
כתיבי: **ויליסו הך.** תנור ונבלה: **ורעים טומאה מרובה.** שמקבלין טומאה מוליד טומאה תאמר בתנור שאינו מקבל טומאה אלא מאכז
הטומאה וכן מנבלה מרובה טומאת אוכלין כדתיב טומאת אוכלין ממה שריעה לטמא טומאת נבלה: **הנור מטמא
אוכלין צאורו.** שהתנור תחלה והוא אוכלין שניים כדתיבא בפסחים צפרק ראשון דף ק: כ) דת"ר תוכי ויקרא יח' אע"פ שלא נגע מה תוכי האמור לטמא
כו' אלמא תנור מטמא לאוכלין אע"פ שאינו נוגעין צו תאמר נבלה וזרעים טמאין שאינן מטמאין אחריס אפי"כ נגעו צהן כל הך דקאמר
תימי מיניה צבנין אז קאמר טימא כאן וטימא כאן מה מנינו כאן שהיד מוציאה טומאה ל אחריס אף כאן יד מוציאה טומאה לאחריס:
הי תיסי. אחו מהן לא תכתוב ומתי מינייהו: **ותיסי מהנהך.** הזד השוה שבהן טמאין וידן מוציאה טומאתן לאחריס אף אני אציא
זרעים טמאים שמהן ידן מוציאה טומאתן לאחריס: **אמר רב הונא צריה דכז יהושע.** הא דהכשר לאו פירכא היא דהיינו גמר מלכאה
דידהו ותנור נמי בלאו גמר מלכאה לאו טמא הוא: **ימא להך שכן מיטמאין.** קבלו הטומאה שלא בניגיה דהא אמרין בכל הבשר (לעיל דף קטו):
דמה הזד פריקין כל דהו: **אלא יד הנבלה.** מייסר דתימי מהנהך דפי פרכא מה לזרעים שכן טומאתן מרובה תנור ויביח מה לתנור שכן מטמא
אחריס מאוירו וזרעים יוכיחו וזרעין הדין הזד השוה שבהן טמאין וידן מוציאה טומאה לאחריס אף אני אציא נבלה אלמא מייסר יד הנבלה
להוציא: **למה לי דאם אינו ענין לה.** דהא אחי צמה הזד: **תנהו ענין ליד דעלמא.** יא לאוכלין ואם אינו ענין להוצאה דהא צדידהו יד
כתיבא תנהו להכנסה הרי יד להכניס ולהוציא ושומר לזרף: **שלא תאמר דיו.** אי לא הוה כתביבא צפופה וזרעים מהנהך הוה אמינא דיו
ליד נבלה הלמדה מאלו להיות כאלו דמה אלו לא מטמו אדם אף נבלה הואיל ויד דידה מהנהך אחי לא מטמא אדם דרך ידה כיון תכז
קיסס כזית בשר נבלה להיות לו יד ונגע אדם צו לא יטמא עד שיגע נבלה עצמה וכן ע"כ של נבלה עצמה נמי דהויא יד: **ושומר
דנבלה.** דרבינו לה לעיל דאמר יכול אף עור שיש עליו כזית בשר הנוגע כנגד בשר מאחוריו לא יהא טמא ת"ל יטמא לא כריך למיתכזיב
למאי הלכתא כתיבי: **אי לאנטרופי.** הא מעטיה מהכי דקמי רישא נבלתה ולא צבור שאין עליו כזית בשר ועור משלימו למי: **הנהו ענין ליד דנבלה.** שאף ע"פ שאינו שומר מוציא: **ואם אינו ענין לה.** דהא נבלה כתיבא מניה ענין ליד דעלמא ולהוציא לא אינטרין
אלא להכניס. האי דנקט תנהו ענין ליד דנבלה והדר אינטרין ליה למימר תנהו ענין ליד דעלמא ולא נקט הכי אס אינו ענין לשומר דנבלה
תנהו ענין ליד דעלמא הכי שייך למיתני שפיר מדכיון דיתורא דשומר נבלה כתיבא תנהו ענין לנבלה דנבלה ונבלה היא
וכיון דמשום יד אתא תנהו ענין ליד דעלמא דיד ויד הוא אבל שומר דנבלה להיות ענין ליד דעלמא לא שייך למימר:

רבינו גרשום

הגו': כנגד בשר מאחוריו
דאינו טמא ונסיב לה קרא
דטמא: חסורו מחסרא
והכי קתיי וכו' דאפי'
מעשה יד נמי לא עביד
לכומר העור לא יהא
חשוב אפי' יד הנבלה.
ת"ל כדכתיב העור חשוב
כיד וטמא: כל שהוא יד
ולא שומר כגון ידות של
שבלים ועוקבין של פרי
טמא ומטמא ואין מצטרף
לכומר טמא מחמת אוכל
שאם נטמא האוכל מטמא
היד: ומטמא. שאם נטמא
היד מטמא האוכל: ואין
מצטרף. כלומר שאם אין
באוכל כביצה אלא בכלל
יד אין מצטרף עמו לטמא
וטמא אוכלין: שומר
אע"פ שאינו יד. כגון
קליפה של אגוזין וקליפה
של רמנונים: לא יד ולא
שומר. כגון כל של רמון
ושל תמר עליו דקין שעל
הפרי בראשו: ידות היבא
כתיב. כלומר דיד יהא
כאוכל: דכתיב וכי ימות
מן הבחמה אשר היא לכם
לאכלה: זו היא יד הנבלה:
יד להכניס ולהוציא
כלומר להכניס הטומאה
מן הידות לאוכלין דאי
נטמא הדין נטמא האוכל.
להוציא כלומר להוציא
את הטומאה מן האוכל
לידות דאי נטמא האוכל
נטמא הדין: שומר שמגין.
כלומר שמגין על הפרי:
ואימא יד להכניס ולא
להוציא שומר להכניס
ולהוציא כלומר שומר
דפרי. אבל יד להוציא
ושומר לצדך לא כלומר
שומר דפרי. יד יתירא
כתיב ביה כלומר מאותו יד
יתירא מפיקין יד להכניס
והוציא ומעל זרע וזרע
מפקין שומר לצדך:
מה לזרעין שכן טומאתן
מרובה. כלומר כשמצינו
במתניתין ריבה לטמא
טומאת אוכלין ממה
שריבה לטמא טומאת
נבלה: אמר רב הונא בריה
דרי' יהושע פירות שלא
הוכשרו כו' כלומר את
אמרת תאמר בורעים שכן
אין מטמא אלא בהכשר
דבר קל הוא ואין למדין
וקל כחמור להחמיר אלא
להקל בענין זה אין תנור
תמור מורעים שפירות
שלא הוכשרו כתנור שלא
נגמרה מלאכתו: מה להך.
שמטמאין שלא בניגיה
דהנור מטמא מאוירו
ונבלה מיטמאה מעצמה:
לא לכתוב רחמנא נבלה
ותירי מהנהך. דהיא חמורה
מכוין: אם אינו ענין ליד
דנבלה. כלומר דניקט תנור
ומורעים: יד להוציא ויד
להכניס שומר לצדך.
כלומר יד להוציא ויד
דכתיב בהו בורעים ויד